

[Knud Damgaard]

Det forlig, der blev indgået om forsvarrets økonomi, er alle forhold taget i betragtning blevet modtaget med forståelse i brede befolkningsskredse.

Det er dog en kendsgerning, at økonomien medfører nedskæringer og stramminger i forhold til tidligere ansatte styrkemål. Rammelovene kan nu sikre fuld overensstemmelse mellem mål og midler og den nødvendige troværdighed.

Basis er fortsat NATO-alliancen. Det er vor opfattelse, at der ikke er noget realistisk alternativ til NATO. Dette bør understreges nu, hvor vi i kredsen af medlemslande fornemmer klare tendenser til nuancer i vurderingen af visse forhold i NATO-politikken, fortrinsvis baseret på forskel i amerikansk og vesteuropæisk opfattelse. Disse nuancer har i det væsentlige at gøre med forskel i opfattelsen af det politisk-psykologiske holdnings- og handlingsmønstre.

For socialdemokratiet er det vigtigt at understrege, at det aldrig har været hensigten, at NATO-politikken skulle have en aggressiv karakter, men at den alene skal sikre medlemslandenes suverænitet og forsvarsmulighed gennem etableringen af en rimelig militær balance.

Vi lægger dog også afgørende vægt på, at NATO-politikken bliver et praktisk redskab til fremme af afspænding. Der er nemlig heller ikke et realistisk alternativ til afspænding, en afspænding, der kan blive brohoved for forhandlinger mellem Øst og Vest, der fører til et endeligt stop for atomoprustning. Sådanne forhandlinger bør have det sigte, at der åbnes for hensyntagen til de nye globale sikkerhedsproblemer.

Reaktionen på den usikkerhed, der råder i dag, har ført til en slags folkeligt oprud. Den fredsbevægelse, der i starten var et ensidigt politisk instrument, er på vej til at blive en bred folkelig bevægelse. En stor del af denne bevægelse er ikke styret af ensidighed, men af oprigtig frygt for følgerne af en atomkrig. Derfor ønsker den generel nedrustning.

Vi har i socialdemokratiet stor respekt for det motiv, som jo også er identisk med vor egen socialdemokratiske politik. Det ville også kunne påvirke muligheden for den brede folkelige opbakning bag den helt nødvendige forsvarspolitik, hvis vi underkender eller mistolker denne hensigt.

I den forbindelse spiller forstærkningspolitikken ind. De fleste mennesker erkender helt åbent, at fordelene ved NATO-politikken er, at vi i en kritisk situation kan få hjælp af allierede styrker. Det, der skiller, er metoden til at få denne hjælp frem i praksis. Angsten for oplagring af tungt materiel er udtryk for, at man mener, at noget sådant kan være en hindring for afspænding, samt at depoter vil udgøre atommål.

Der kan siges meget både for og imod, men man skal være varsom med at leve på den illusion, at en ulykkelig storkrig ville kunne lade Danmark med eller uden depoter upåvirket af dens atomare indhold. Derfor må forstærkningspolitikken håndteres med størst muligt hensyn til ønsker om afspænding og som nævnt for at opnå stop i atomoprustningen med efterfølgende reduktion af disse våben. Der er mig bekendt ikke på dette tidspunkt lagt et grundlag frem til forhandling om forstærkninger, men det vil utvivlsomt være i overensstemmelse med danske ønsker, at de forstærkninger, vi får stillet til rådighed, er selvbærende, dvs. ikke kræver oplagring af atommateriel.

Et nyt træk i det folkelige oprud om sikkerhedspolitikken er, at mange føler, at det er utilstrækkeligt alene at satse på militær balance mellem Øst og Vest. Vi er enige i den holdning. Den afgrundsdybe forskel på vilkårene i den rige og den fattige verden kan globalt medføre så store spændinger, at det giver risiko for en krig ad verdens bagdør.

Det problem kan dog ikke løses af Danmark alene, men vi kan i egen økonomisk planlægning gøre, hvad vi kan overkomme, og i international sammenhæng understrege det synspunkt; helt afgørende vil det dog være, at hele den industrialiserede verden deltager. Oprustningsstop kan give den økonomiske baggrund. Derfor er forhandlingerne i Genève så vigtige – forhandlinger, som vi trods de vanskeligheder, der foreligger, håber på en hurtig genoptagelse af.

Som nævnt må vi nu sikre overensstemmelse mellem mål og midler. I den forbindelse skal der lægges mærke til ønsket om en forenkling af forsvarskommandoens organisation. Ofte har vi set en fordeling af de midler, der har været til rådighed, efter et traditionelt mønster. Den ny ordening vil rigtigt benyttet kunne sikre en anvendelse, som